

Nr 96.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1932 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om rätt för viss polispersonal i Boden att för uppflyttning i löneklass tillgodoräkna sig viss föregående anställningstid.

(1:a avd.)

Uti en inom andra kammaren av herr *H. Lundström* väckt motion (nr 183), vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har hemställts, att riksdagen ville medgiva rätt för den del av fästningspolispersonalen i Boden, som vunnit anställning före 1922, att retroaktivt, för uppflyttning i löneklasser, få tillgodoräkna sig tiden för föregående anställning på aktiv stat vid armén.

Motionären har till stöd för sin framställning anfört följande.

»Sedan riksdagen år 1921, vid genomförandet av ny lönereglering för arméns och marinens personal, beslutat, att den fästningspolispersonalen tillerkända rättigheten att för erhållande av ålderstillägg få tillgodoräkna sig föregående anställning på aktiv stat vid armén skulle bortfalla, har en del av den personal, som anställdes vid fästningspolisen vid dess omorganisation den 1 januari 1917, vid placering i löneklass å den nya lönestaten erhållit en så ringa löneförbättring, att den i lönehänseende kommit i en undantagsställning såväl i förhållande till övriga anställda vid fästningspolisen som till jämställda grupper vid armén och marinen.

År 1916, då förslag om fästningspolispersonalens i Boden och å Karlsborg utökning och uppförande på ordinarie stat förelåg till behandling, insåg såväl kommandanten i Boden som Kungl. Maj:t nödvändigheten av att dels vid rekrytering av densamma erhålla en i alla avseenden fullt pålitlig och plikt-trogen personal och dels bereda den en avlöning, som utgjorde skälig ersättning för dess arbete. För att i möjligaste mån bereda sig säkerhet för att personalen icke i förtid lämnade sina befattningar för andra tjänster, vilket ansågs vara av stor betydelse, beslöt Kungl. Maj:t och riksdagen, att en del av avlöningen skulle utgå i form av upprepade ålderstillägg.

En pålitlig och pliktrogen personal ansågs vara att söka bland underofficerarna och fast anställt underbefäl vid armén med väl vitsordad tjänst, och för att erhålla äldre och stadgade personer beslöt Kungl. Maj:t och riksdagen, att för åtnjutande av ålderstillägg skulle all föregående anställning på aktiv stat vid armén och tjänst vid fästningspolispersonalen i Boden få tillgodoräknas.

Med stöd av här ovan anförda av riksdagen fattade beslut att för åtnjutande av ålderstillägg få tillgodoräkna all föregående anställning på aktiv stat vid armén och tjänst vid fästningspolisen, utfärdade kommandanten i Boden förordnanden och fullmakter å beställningarna med uttryckligt angivande av antalet ålderstillägg för varje befattningshavare. Dessa fullmakter och förordnanden blevo stämpelbelagda och måste lösas av vederbörande befattningshavare.

På grund av dessa bestämmelser (förmåner och särskilt medgivande av riksdagen att såsom tjänsteår få tillgodoräkna sig föregående anställning på aktiv stat vid armén) anmälde sig dels ett flertal äldre furirer på aktiv stat vid armén och dels ett flertal underofficerare i reserven likaså med långvarig anställning vid armén som sökande, varav de äldsta och mest meriterade erhöilo anställning.

Då den av riksdagen beviljade rättigheten att få räkna föregående anställning på aktiv stat vid armén blev fråntagen en viss del av fästningspolispersonalen vid 1921 års löneroglering, fingo dessa under flera år framåt uppbära personligt lönetillägg för att komma i åtnjutande av samma löneförmåner som de hade före 1921 års löneroglering. Härav framgår att här omförmäld personal icke erhöil någon löneförbättring, då ifrågavarande löneroglering avsåg en förbättring av arméns personals löner, torde det icke kunna anses vara med rättvisa överensstämmande att en del av samma personalgrupp erhöil löneminskning, under det att en del av samma personalgrupp erhöil löneförbättring.

Enligt 1918 års militära avlöningssakkunnigas uttalanden till representanter för fästningspolispersonalen i Boden hade de sakkunniga icke avsett att denna förut tillerkända särskilt medgivna rättighet skulle fråntagas då i tjänst varande personal. Nedanstående kungl. kungörelse av den 21 oktober 1921, nr 637, mom. 1, tredje stycket, torde även giva stöd för dessa uttalanden:

'Därest innehavare av beställning, som enligt hittills gällande stat varit förenad med rätt till ålderstillägg i nämnda beställning fått tillgodoräkna sig viss tid, varunder han i statens tjänst utfört arbete, som ansetts likvärdigt med det han haft att utföra å beställningen, skall i och för beställningshavarens placering i löneklass å den nya staten så anses, som om han under nämnda tid varit innehavare av ifrågavarande beställning.'

Sedan de tjänsteår, som på grund av ovan anförda bestämmelser tillerkänts dessa furirer och underofficerare vid anställningen vid fästningspolispersonalen, borttagits vid den nya lönerogleringens genomförande, även för dem, som förut äro anställda enligt den gamla lönestaten, hava dessa trots långvarig tjänst och hög levnadsålder placerats i de lägsta löneklasserna inom lönegraden.

Ovanberörda förfaringsätt kan knappast vara med rätt och billighet förenligt, i synnerhet som i stat för fästningspolispersonalen år 1916 bestämts, att såväl föregående anställning på aktiv stat vid armén ävensom förutvarande tjänst vid fästningspolispersonalen skulle få tillgodoräknas för erhållande av ålderstillägg. Enligt nu fastställd löneklassplacering skulle således, av den personal, som anställdes samtidigt vid fästningspolispersonalen den 1 januari 1917, endast de, som hade den förstnämnda meriten, berövas förmånen av densamma, under det att de, som innehade den senare, fortfarande skulle få åt-

njuta förmånen, trots att dessa rättigheter tillerkändes samtidigt och då ansågos såsom likvärdiga.

Riksdagens avsikt torde knappast hava varit att beröva tidigare anställd personal den rätt till tjänsteårsberäkning den förut haft, utan torde riksdagsbeslutet avsett den personal, som efter löneregleringen erhöle anställning.

I anledning av motion i samma ärende år 1924 anför statsutskottet, att fästningspolispersonalen av viss hänsyn och i beaktande av sakkunnigas uttalande placerats: överkonstapel i 3 lönegraden och konstapel i 2 lönegraden i den för civilmilitär personal föreslagna löneplan, och att personalen därigenom erhållit skälig ersättning för sitt arbete. Häremot må anföras följande: Trots ovannämnda placering har fästningspolispersonalen icke blivit jämställd i lönehänseende med de personalgrupper, fanjunkare och sergeanter, med vilka riksdagen år 1916 bestämde att polispersonalen närmast skulle vara likställda. Enligt stat för år 1917 erhöle överkonstapel 118 kronor mer än fanjunkare och konstapel 120 kronor mer än sergeant.

Efter 1921 års lönereglering åtnjuter överkonstapel 276 kronor mindre än fanjunkare och konstapel 96 kronor mindre än sergeant i slutlön utom dyrtidstillägg.

Dessutom bör framhållas, att inom fästningspolispersonalen förefinnes synnerligen små och för en stor del av personalen inga utsikter för befordran till överkonstapel, då däremot en sergeant i regel erhåller befordran till fanjunkare vid omkring 40 års ålder.

Då vederbörande myndigheter tydligen begått en orättvisa mot här omnämnd fästningspolispersonal vid 1921 års lönereglering och vid övergångsbestämmelsernas tolkning, anser jag det vara en hederssak för staten att nu gottgöra detta.

Även om riksdagen skulle bifalla här ovan gjord framställning, kommer denna personal ändå ej i åtnjutande av sådana löneförmåner, att de bliva jämställda med de personalgrupper vid armén, med vilka de voro jämförliga före år 1921 års lönereglering.

Det synes mig rimligt, att personal, som före 1921 års lönereglering vunnit anställning, bibehålles vid samma rätt till tjänsteårsberäkning även efter den nya löneregleringen.»

Motionärens hemställan avser rätt för viss polispersonal i Boden att för uppflyttning i löneklass tillgodoräkna sig föregående anställningstid vid armén. Utskottet vill erinra om, att ett liknande ärende varit i besvärsväg föremål för vederbörande myndigheters och regeringsrättens prövning. Någon tillgodoräkning i de hänseenden, varom i föreliggande motion är fråga, medgavs därvid icke.

Det synes emellertid utskottet, som om det i motionen framlagda förslaget icke vore att betrakta som en ren tillgodoräkningsfråga utan snarare avsåge en lönereglering för nämnda polispersonal. Vid sådant förhållande lärer det enligt utskottets mening böra närmast ankomma på Kungl. Maj:t att efter framställning av vederbörande låta verkställa utredning i ärendet och, därest skäl här-

Utskottets
yttrande.

för anses föreligga, för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan komma att föränleda. I ärendets nuvarande skick anser sig utskottet i varje fall icke kunna föreslå, att ändring vidtages i de avlöningsbestämmelser, som gälla för ifrågavarande personal.

Utskottet får alltså hemställa,

att herr Lundströms förevarande motion (II: 183) icke må till någon riksdagens åtgärd föränleda.

Stockholm den 12 maj 1932.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 94.
